

GIỚI THIỆU CÔNG TRÌNH KHOA HỌC
TÀI LIỆU THAM KHẢO

KINH TẾ TƯ NHÂN
CỦA NGƯỜI VIỆT NAM TRONG ĐỊNH HƯỚNG
VÀ TÂM NHÌN PHÁT TRIỂN MỚI

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: GS, TS. NGÔ THẮNG LỢI

Đề tài khoa học cấp Quốc gia

Cơ quan chủ trì: Đại học Kinh tế quốc dân

Thời gian nghiên cứu: Năm 2021-2025

Đề tài *Kinh tế tư nhân của người Việt Nam trong định hướng và tầm nhìn phát triển mới* cung cấp cơ sở lý luận, thực tiễn, đánh giá toàn diện và đề xuất quan điểm, định hướng, giải pháp phát triển kinh tế tư nhân của người Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Về phương diện lý luận, đề tài hệ thống hóa quan niệm về kinh tế tư nhân, phân tích các bộ phận cấu thành (kinh tế cá thể, tiểu chủ, tư bản tư nhân, doanh nghiệp tư nhân, công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần...); đồng thời, nhấn mạnh vai trò tất yếu và khách quan của kinh tế tư nhân như một động lực tăng trưởng, tạo việc làm, đổi mới sáng tạo và thực hiện trách nhiệm xã hội. Đặc biệt, nghiên cứu đã xác lập bộ tiêu chí đánh giá phát triển kinh tế tư nhân của người Việt Nam trên cơ sở các chỉ số về quy mô, cơ cấu, hiệu quả, đóng góp xã hội, mô hình tổ chức tiên tiến và chất lượng đội ngũ doanh nhân. Từ kinh nghiệm phát triển kinh tế tư nhân của Trung Quốc, Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc, nhóm nghiên cứu đã rút ra bài học

cho Việt Nam, đó là: Phát triển doanh nghiệp lớn gắn với tập đoàn kinh tế (chaebol, keiretsu), thúc đẩy đổi mới sáng tạo, hoàn thiện khung pháp lý minh bạch, phát triển doanh nghiệp tạo tác động xã hội (SIB), hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, và xây dựng môi trường cạnh tranh công bằng.

Về thực trạng, đề tài phân tích quá trình phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam qua các giai đoạn, gắn với sự hoàn thiện chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Từ chỗ bị xem nhẹ trước đổi mới, kinh tế tư nhân dần được thừa nhận và khẳng định vị thế trong nền kinh tế. Số lượng doanh nghiệp tư nhân tăng nhanh, quy mô vốn, lao động và doanh thu đều mở rộng. Tuy nhiên, đa số đều là doanh nghiệp nhỏ và vừa, vốn mỏng, năng lực công nghệ thấp, thiếu liên kết chuỗi giá trị. Về cơ cấu, doanh nghiệp tập trung nhiều vào thương mại, dịch vụ, xây dựng, trong khi ít đầu tư vào các ngành công nghệ cao, công nghiệp chế biến chế tạo. Về hiệu quả, năng suất lao động và tỷ suất lợi nhuận còn thấp so với doanh nghiệp FDI và doanh nghiệp

nhà nước; hệ số ICOR cao, sử dụng vốn kém hiệu quả. Mặc dù vậy, khu vực này vẫn đóng góp lớn vào GDP, tăng trưởng, thu ngân sách và xuất khẩu. Về mặt xã hội, kinh tế tư nhân đã tạo việc làm cho hàng chục triệu lao động, góp phần giảm nghèo, cải thiện đời sống của Nhân dân, phát triển văn hóa - xã hội. Đội ngũ doanh nhân ngày càng đông đảo, năng động, sáng tạo, nhưng vẫn còn nhiều hạn chế về tri thức, quản trị, trách nhiệm xã hội, tinh thần dân tộc và khả năng hội nhập quốc tế.

Trên cơ sở dự báo bối cảnh đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2045, đề tài xác định quan điểm, định hướng phát triển kinh tế tư nhân của người Việt Nam trong giai đoạn mới.

Trước hết, kinh tế tư nhân phải thực sự trở thành một động lực quan trọng, phát triển lành mạnh, hiệu quả, bền vững, gắn với mục tiêu thịnh vượng, công bằng, sáng tạo, hội nhập và phát triển bền vững. Định hướng chính sách bao gồm: 1) Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, bảo đảm bình đẳng giữa các thành phần kinh tế; 2) Phát triển doanh nghiệp tư nhân cả về số lượng, chất lượng, hiệu quả, đa dạng quy mô và loại hình; 3) Thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp sáng tạo, đổi mới công nghệ và hội nhập quốc tế; 4) Xây dựng đội ngũ doanh nhân có tri thức, bản lĩnh, trách nhiệm xã hội, tinh thần dân tộc; 5) Phát triển kinh tế tư nhân theo hướng bao trùm, gắn với các bộ phận kinh tế khác, không để ai bị bỏ lại phía sau; 6) Khuyến khích mô hình doanh nghiệp tạo tác động xã hội, phát triển bền vững, thân thiện môi trường. Tầm nhìn đến năm 2045 là xây dựng

khu vực kinh tế tư nhân của người Việt Nam vững mạnh, có nhiều tập đoàn lớn tầm khu vực và toàn cầu, tham gia sâu vào chuỗi giá trị quốc tế, góp phần đưa Việt Nam trở thành nước phát triển, thu nhập cao.

Tiếp đó, để hiện thực hóa các quan điểm, định hướng đó cần thực hiện đồng bộ 6 nhóm giải pháp sau: *Một là*, hoàn thiện nhận thức lý luận và tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng đối với phát triển kinh tế tư nhân, gắn với việc hoàn thiện thể chế pháp luật đồng bộ, minh bạch, ổn định. *Hai là*, thực hiện các chính sách bảo đảm tính bao trùm, tạo môi trường cạnh tranh bình đẳng giữa kinh tế tư nhân và các thành phần khác, đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp tư nhân tham gia nhiều hơn vào các dự án hợp tác công - tư, chuỗi giá trị toàn cầu. *Ba là*, ban hành chính sách hỗ trợ, cụ thể như: Ưu đãi tín dụng, thuế, đất đai, đổi mới công nghệ, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, tăng cường năng lực quản trị, chuyển đổi số. *Bốn là*, hoàn thiện mô hình liên kết của kinh tế tư nhân, thúc đẩy các mạng lưới doanh nghiệp nội - ngoại - địa phương, phát huy hiệu ứng lan tỏa, liên kết chuỗi cung ứng, hợp tác công nghiệp hỗ trợ. *Năm là*, phát triển mạnh mẽ mô hình doanh nghiệp kinh doanh tạo tác động xã hội, thúc đẩy trách nhiệm xã hội, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu, thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững. *Sáu là*, xây dựng đội ngũ doanh nhân Việt Nam hiện đại, có tri thức, đạo đức, bản lĩnh chính trị, tinh thần dân tộc và trách nhiệm với xã hội, coi đây là yếu tố then chốt của sự phát triển kinh tế tư nhân ■

THẠCH NGỌC giới thiệu